

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/690/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614203104
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6614203104.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa G. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E., L. Q. XX, štátny občan SR, zastúpený Mgr. Jozefom Mochnackým, advokátom, so sídlom v Lučenci, T.G. Masaryka 14/A, proti odporcom 1) M. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E., J. D. XXXX/X, a 2) J. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E., J. D. XXXX/X, obaja zastúpení JUDr. Erikou Golskou, advokátkou, so sídlom v Lučenci, T. G. Masaryka 29, v konaní o zaplatenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 13C/18/2014 - 98, zo dňa 24. 04. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa na určenie vyživovacej povinnosti vo výške 240,- eur mesačne proti odporcovi v 1/ rade a vo výške 80,- eur mesačne proti odporkyňi v 2/ rade. Zároveň uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporcom 1/, 2/ trovy konania vo výške 973,44 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku do rúk právnej zástupkyne odporcov. V odôvodnení rozsudku okresný súd konštatoval, že navrhovateľ hoci dosiahol plnoletosť, nenadobudol schopnosť sám sa živiť, nakoľko pokračuje v štúdiu na strednej škole dennou formou, riadny pracovný pomer nemá, privyrába si sporadicky brigádnicke. Navrhovateľ s odporcami (rodičmi) nežije, v októbri 2013 sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval. Návrh okresný súd zamietol s odôvodnením, že priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, vzhľadom na narušenie osobných vzťahov medzi navrhovateľom a odporcami a z dôvodu, že navrhovateľ si neplnil riadne svoju povinnosť, ktorú od neho odporcovia ako rodičia požadovali, a teda aby riadne pokračoval v štúdiu a pripravil sa na to, aby získal možnosť sám sa živiť. Okresný súd došiel k záveru, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by odporca v 1/ rade zasahoval do obvyklého života navrhovateľa a nútil ho k spôsobu života, ktorý by bolo možné označiť za rozporný s pravidlami morálnymi resp. právnymi predpismi upravenými. Okresný súd tiež konštatoval, že odporca v 1/ rade síce v zlosti nad tým, že navrhovateľ nechcel finančné prostriedky, ktoré boli vyplatené ako poistné plnenie zo životnej poisťky vo výške 800,- eur podľa jeho návrhu uložiť v banke, resp. umožniť mu s nimi nakladať, z tohto dôvodu ho poslal z domu preč, pričom ale následné konanie odporcu 1/ nasvedčuje tomu, že takéto správanie neznamenal absolútne vyradenie navrhovateľa z rodinného kruhu. Aj následné konanie zo strany odporcov svedčí o snahe o integráciu rodiny za predpokladu, že si navrhovateľ bude plniť svoje povinnosti.

O trovách konania okresný súd rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. O. s. p. a § 149 ods. 1 O. s. p. kde odporcom priznal náhradu trov pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia ako účastníkom, ktorí mali vo veci plný úspech.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a návrhu vyhovieť. Uviedol, že súd nezobral do úvahy skutočnosť, ktorá bola v konaní preukázaná, čo konštatoval súd aj v rozsudku, že navrhovateľ hoci dosiahol plnoletosť, ešte

nenadobudol schopnosť sám sa živiť. Potvrdil, že s odporcom má dlhodobé názorové nezhody, pre ktoré opustil spoločnú domácnosť a tieto rozpory vyvrcholili konfliktom medzi navrhovateľom a odporcom 1/ ohľadom vyplatenia poisťného plnenia. Postoj odporcu, aby sa vrátil a poslúchal považuje vzhľadom k svojmu veku za neprímeraný. Záver súdu o tom, že by navrhovateľ riadne nepokračoval v štúdiu, považuje zo strany súdu za ničím nepodložený, nakoľko navrhovateľ je študentom denného štúdia na strednej škole. Mal za to, že súd mal navrhované výživné priznať, nakoľko navrhovateľ nemá žiadny príjem, sústavne sa pripravuje na budúce povolanie a dostal sa do vážnej situácie, kedy je ohrozená jeho existencia. Z rozhodnutia súdu taktiež nevyplýva, ktoré konkrétne konanie navrhovateľa vo vzťahu k odporcom je konaním v rozpore s dobrými mravmi. Zároveň napadol rozsudok aj vo výroku o náhrade trov konania, pričom poukázal na to, že z dôvodov hodných osobitného zreteľa mohol súd odporcom výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti nepriznať.

Z vyjadrenia odporcov 1/ a 2/ k odvolaniu navrhovateľa vyplýva, že pokiaľ navrhovateľ v podanom odvolaní poukazuje na rozvrátené vzťahy medzi ním a odporcami, tieto tvrdenia navrhovateľa sa nezakladajú na pravde. V minulosti medzi odporcami a navrhovateľom vznikol konflikt ohľadom úhrady poisťného, avšak v súčasnosti už výrazné nezhody odporcami a navrhovateľom nie sú s výnimkou rozdielnosti názorov v otázke návratu navrhovateľa domov. Už v štádiu prvostupňového súdneho konania sa navrhovateľ a obaja odporcovia niekoľko krát stretli, boli na spoločnej večeri, navrhovateľ s odporcom 1/ boli spolu na pive, navrhovateľ niekoľko krát navštívil odporcov v domácnosti, pričom ich stretnutie prebiehalo v priateľskej atmosfére a nikdy nedošlo k hádke. Vzťahy medzi navrhovateľom a odporcami nemožno hodnotiť ako rozvrátené. Odporcovia majú vedomosť, že navrhovateľ od vyhlásenia rozsudku prvostupňového súdu mal aj problémy priestupkového charakteru, ako aj problémy v škole kde študuje, z dôvodu prepadnutia z jedného predmetu a neklasifikovania zo 6 vyučovacích predmetov, ako aj vysokého počtu vymeškaných hodín. Odporcovia zastávajú názor, že pre navrhovateľa nie je vhodné prostredie, v ktorom v súčasnosti býva. Navrhovateľ od rodičov očakáva bezhraničnú toleranciu, svojho často aj protiprávneho správania a prehnane vysoké finančné podporovanie formou súdom uloženou povinnosťou odporcom. Odporcovia navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť, zároveň si uplatnili náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ako súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolací súd na základe preskúmania odvolania podaného navrhovateľom a rozsudku súdu prvého stupňa došiel k záveru, že okresný súd nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu. Napriek tomu, že v rozsudku okresný súd odcitoval 11 ustanovení zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) neuviedol, v akom rozsahu sa uvedené ustanovenia vzťahujú na konkrétnu vec. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé z akého dôvodu okresný súd poukázal na ustanovenia Zákona o rodine týkajúce sa zverenia maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov (§ 62 ods. 6), ustanovenia ohľadne posudzovania odôvodnených potrieb oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného a práva na nepremlčateľnosť výživného (§ 75 ods. 1, § 77 ods. 1), ustanovenia o zmene výživného, zrušenie alebo zníženie výživného na maloleté dieťa, vývoj životných nákladov pri zmene pomerov (ust. § 78 ods. 1, § 78 ods. 2, § 78 ods. 3). Rovnako je neadekvátne použitie ustanovení § 62 ods. 3, ods. 4 a ods. 5 Zákona o rodine, ktoré sa týkajú určenia výživného, pričom zo strany súdu k určeniu výživného v prospech navrhovateľa nedošlo.

Na druhej strane okresný súd zamietol návrh navrhovateľa na určenie výživného pre rozpor s dobrými mravmi, avšak právne takéto rozhodnutie s poukazom na konkrétne ustanovenie zákona o rodine

rozsudok neodôvodnil (ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine podľa ktorého výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa).

Pokiaľ okresný súd došiel k záveru, že výživné nemožno priznať, pretože by bolo v rozpore s dobrými mravmi, síce správne uviedol, že nepochybná odôvodnenosť zisteného rozporu s dobrými mravmi je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu, pričom narušenie týchto osobných vzťahov z relevantných dôvodov je možné sankcionovať tým, že sa nebude považovať za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, mohla požadovať plnenie na tomto osobnom vzťahu, avšak v odôvodnení rozsudku nešpecifikuje, ktoré sú tie konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je možné posudzovať ako okolnosti, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi, pre ktoré výživné navrhovateľovi nemožno priznať. Z tohto hľadiska z rozsudku okresného súdu nevyplýva, že dostatočne zistil skutkový stav, ktorý by mu umožnil dôjsť k záveru, že konanie a správanie sa navrhovateľa je v rozpore s dobrými mravmi, a to najmä vo vzťahu k odporcom, od ktorých sa domáha výživného.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku sám konštatoval, že navrhovateľ dosiahol plnoletosť, ale nenadobudol schopnosť sám sa živiť, nakoľko pokračuje v štúdiu na strednej škole dennou formou a nemá riadny pracovný pomer, sporadicky si privyrába brigádnicke, na druhej strane však dostatočne nešpecifikoval a neodôvodnil, ktoré okolnosti na strane navrhovateľa považoval za podstatné vo vzťahu k odporcom pre nepriznanie výživného.

Pri posudzovaní tohto hľadiska vyznieva protichodne aj tvrdenie odporcov 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa, že vzťahy medzi odporcami a navrhovateľom by boli konfliktné a existovali by výrazné nezhody, s výnimkou rozdielnosti názorov v otázke návratu navrhovateľa domov, pričom odporcovia poukázali na niekoľko vzájomných stretnutí s navrhovateľom, ktoré prebehlo v priateľskej atmosfére a nikdy nedošlo k hádke.

Pokiaľ okresný súd došiel k záveru, že hoci navrhovateľ dosiahol plnoletosť nenadobudol schopnosť sám sa živiť, a teda sú naplnené predpoklady pre plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom tak, ako to predpokladá ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, musí presne zdefinovať, právne a skutkovo odôvodniť, prečo takéto výživné, na ktoré navrhovateľ by mal nárok, nemožno priznať z dôvodu jeho rozporu s dobrými mravmi. Je potrebné dôsledne zvážiť, ktoré správanie sa a konanie navrhovateľa, ktoré je prípadne možné posúdiť ako v rozpore so zaužívanými princípmi slušnosti a morálky, je vo vzťahu k odporcom ako poskytovateľom výživného takým závažným zásahom do vzťahu medzi odporcami 1/, 2/ a navrhovateľom, pre ktorý odporcov nie je možné zaviazat' k povinnosti prispievať výživným navrhovateľovi, pretože priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd za týmto účelom musí dôsledne vypočítať odporcov 1/, 2/ a ich vyjadrenia konfrontovať s názorom navrhovateľa, a to aj z dôvodu, že odporcovia nepoukazujú na zlé vzťahy s navrhovateľom.

Navrhovateľ v odvolaní navrhol odvolaním napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu vyhovieť. Podaným návrhom sa navrhovateľ domáhal určenia výživného v celkovej výške 320,- eur s poukazom na náklady a výdavky. Odvolací súd vo vzťahu k navrhovateľovi uvádza, že konanie o určenie výživného na plnoleté dieťa je návrhovým konaním (§ 65 ods. 3 Zákona o rodine), ktoré je riadené princípmi kontradiktórnosti konania a preto navrhovateľ je povinný dôkazmi preukázať ním tvrdené skutočnosti. Súd v konaní o určenie výživného musí prihliadať na odôvodnené potreby oprávneného (ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine), teda potreby a aj výdavky ktoré by oprávnená osoba musela nevyhnutne vynaložiť pre zabezpečenie svojej výživy. Pokiaľ niektoré potreby oprávnenej osoby povinný z vyživovacej povinnosti dokáže zabezpečiť vzhľadom na svoje majetkové pomery (napríklad bývanie), nemožno na strane oprávneného takéto náklady (zabezpečenie si iného bývania a platenie nájomného) považovať za odôvodnené potreby. Skutočnosť, že plnoleté dieťa odmieta bývať s rodičmi a zabezpečiť si vlastné bývanie, nemôže zaťažovať rodičov takéhoto dieťaťa výživným, v ktorom by sa premietli aj náklady na zabezpečenie jeho bývania.

K otázke náhrady trov konania odvolací súd poukazuje na to, že okresný súd musí dôsledne zväžiť existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O. s. p. vzhľadom na okolnosti danej veci a charakter sporu, ako aj okolnosti na strane účastníkov konania vzhľadom na ich blízky príbuzenský pomer.

Odvolací súd vzhľadom na nedostatky v právnom posúdení veci zo strany prvostupňového súdu a nedostatok skutkových zistení, ktoré by sa premietli do odôvodnenia rozsudku, musel rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.